

UZASADNIENIE

U. S. w pozwie z dnia 16 marca 2015 r., skierowanym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W., wniosła o zasądzenie na swoją rzecz: - kwoty 8.500 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 15 października 2014 r. do dnia zapłaty i 281,38 zł z odsetkami od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów leczenia.

(pozew, k. 2-8)

W odpowiedzi na pozew z dnia 14 września 2015 r. pozwany wniosł o oddalenie powództwa kwestionując powództwo co do wysokości.

(odpowiedź na pozew, k. 99-100)

Pismem z dnia 2 grudnia 2015 r. powódka rozszerzyła powództwo o kwotę 950,61 zł tytułem odszkodowania za koszty leczenia.

(rozszerzenie powództwa, k. 155-157)

Pismem z dnia 4 lipca 2016 r. powódka ponownie rozszerzyła powództwo i wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego:

- kwoty 98.500 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od kwoty: - 8.500 zł od dnia 10 listopada 2014 r. do dnia zapłaty; - 90.000 zł od dnia doręczenia pozwanemu pisma zawierającego rozszerzenie powództwa do dnia zapłaty;

- kwoty 3.463,34 zł tytułem skapitalizowanej renty za okres od lipca 2014 r. do marca 2016 r. z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego powództwo;

- kwoty po 303,76 zł miesięcznie tytułem renty począwszy od 17 lipca 2016 r. z odsetkami ustawowymi od każdej z rat od dnia wymagalności przypadającego 17 każdego miesiąca.

Nadto powódka wniosła o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za szkody jakie mogą pojawić się w związku z wypadkiem, w tym odpowiedzialności za utracone zarobki.

(rozszerzenie powództwa, k. 328-333)

W dniu 14 lutego 2017 r. powódka rozszerzyła powództwo i wniosła dodatkowo o zasądzenie na jej rzecz kwoty 6.625,76 zł tytułem odszkodowania z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego powództwo. Powódka wskazała, że utraciła prawo do otrzymania dodatkowego wynagrodzenia rocznego za lata 2014-2016, a także poniosła kolejne koszty leczenia.

(rozszerzenie powództwa, k. 395-396)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 lipca 2014 r. miał miejsce wypadek, w którym potracona przez samochód została rowerzystka U. S.. Posiadacz pojazdu mechanicznego był w zakresie odpowiedzialności cywilnej ubezpieczony w pozwanym zakładzie ubezpieczeń.

(okoliczności bezsporne; zaświadczenie, k. 74)

Bezpośrednio po wypadku powódka została przewieziona do (...) im. (...) w Ł., gdzie stwierdzono uraz głowy, dokonano zaopatrzenia chirurgicznego, zlecono konsultację chirurga szczękowo- twarzowego, wykonano badania RTG i TK

głowy, nie stwierdzono cech krwawienia śródczaszkowego ani zmian ogniskowych w strukturach mózgu. Powódka otrzymała skierowanie do Poradni Chirurgicznej.

W dniu 17 lipca 2014r. przeprowadzono badanie sądowo-lekarskie powódki, w sporządzonej opinii zamieszczono rozpoznanie: rana tłuczona prawego łuku brwiowego, stłuczenia prawej okolicy oczodołowo-jarzmowej, wylew podspojówkowy prawej gałki ocznej, sińce i otarcia naskórka prawej kończyny górnej i dolnej

(dokumentacja medyczna, k. 65-73; kserokopia opinii, k. 60-60v.; opinia, k. 282-283, historia choroby, k. 281)

W tydzień od wypadku zachowanie powódki zmieniło się. Znajomi i rodzina zauważyli u niej płaczliwość, lęki, jadłowstręt, zaburzenia snu. Przed wypadkiem powódka była osobą, która inspirowała spotkania towarzyskie, była żywa, energetyczna, aktywna. Po wypadku zaczęła unikać kontaktu z przyjaciółmi.

(zeznania powódki, k. 152-152v. w zw. z k. 468-469 – od 00:29:46; zeznania świadków: Z. M., k. 153, D. R., k. 153, A. S., k. 153-153v.)

W dniu 30 lipca 2014r. powódka korzystała z porady (...) Centrum Medyczne w Ł., gdzie odnotowano zgłaszane przez nią dolegliwości (obniżenie nastroju, płaczliwość, apatię, bezsenność, drażliwość), zlecono leki przeciwdepresyjne, uspokajające i nasenne oraz wypisano wniosek o urlop dla poratowania zdrowia. Urlopu takiego na okres od 1 września 2014r. do 30 czerwca 2015r. udzielono w dniu 26 sierpnia 2014r.

W dniu 5 sierpnia 2014r. powódka podjęła leczenie psychiatryczne w prywatnym gabinecie. Rozpoznano zaburzenia stresowe pourazowe (F43.1), zlecono asertin 0.05. Powódka następnie kontynuowała to leczenie.

W okresie od 10 września 2015 r. do 30 września 2015 r. powódka była hospitalizowana w Oddziale Zaburzeń Afektywnych SPZOZ (...)w Ł. z rozpoznaniem: zaburzenia afektywne dwubiegunowe, obecnie - epizod ciężkiej depresji bez objawów psychotycznych, jaskra, osteoporoza, hiperlipidemia.

(zeznania powódki, k. 152-152v. w zw. z k. 468-469 – od 00:29:46; dokumentacja medyczna, k. 15-19 i 21-24, 62-64, k. 123-144, k. 210-212, k. 322-323;; decyzja urlopowa, k. 31; orzeczenie lekarskiej, k. 32; zaświadczenia, k. 36-37, 45, 53, 59; skierowania, k. 44, 46, 61; historia choroby, k. 48-51 i k. 192-209, k. 228-234, k. 238-242, k. 265-276, k. 284-290, k. 295-300).

Na skutek wypadku z dnia 15 lipca 2014r. powódka doznała urazu psychicznego, urazu głowy, rany tłuczonej okolicy prawego łuku brwiowego, wylewu podspojówkowego prawej gałki ocznej, stłuczenia prawej okolicy oczodołowo-jarzmowej.

W zakresie narządu wzroku powódka doznała wylewu podspojówkowego oka prawego, stłuczenia okolicy oczodołowo-jarzmowej po stronie prawej, rany tłuczonej prawego łuku brwiowego, uszkodzenia siatkówki pod postacią otworu na obwodzie siatkówki oka prawego. Pourazowy otwór siatkówki oka prawego zabezpieczono laserem.

Na skutek wypadku powódka, w ocenie psychologicznej, doznała silnego urazu psychicznego. W pierwszym okresie po zdarzeniu powódka była w szoku emocjonalnym, a jej zachowanie nie było adekwatne do zaistniałego zdarzenia.

W ocenie psychiatrycznej wypadek był czynnikiem wyzwalającym u powódki chorobę afektywną dwubiegunową. Uraz psychiczny i jego następstwa były, w ocenie psychiatrycznej, wysoce prawdopodobną przyczyną (czynnikiem) wyzwolenia objawów choroby afektywnej dwubiegunowej u powódki.

(opinia biegłego psychiatry, k. 309-321; opinia biegłego okulisty, k. 373-376; ustna uzupełniająca opinia biegłego psychiatry, k. 411v. – 412 – od 00:03:27; opinia biegłego psychologa, k. 431-433v.; ustna uzupełniająca opinia biegłego psychologa, k. 467v. – od 00:04:37)

Powódka w czasie kiedy doszło do wypadku, nie była narażona na działanie innych, niż skutki tego zdarzenia, czynników mogących przyczynić się do wystąpienia zaburzeń afektywnych. W ocenie psychiatrycznej tylko wypadek

i jego psychofizyczne następstwa mogą być wiązane przyczynowo (na zasadzie czynnika wyzwalającego) z ich ujawnieniem się.

Z punktu widzenia psychologicznego przebyte przez powódkę zdarzenie z dnia 15 lipca 2014 r. mogło wywołać (i wywołało) objawy choroby afektywnej dwubiegunowej ale było jedną z przyczyn takiego stanu. W ocenie psychologicznej, pomimo tego, że powódka nie korzystała przed wypadkiem z pomocy psychiatrycznej, to przejawiała cechy charakterystyczne dla zaburzeń maniakalno - depresyjnych.

(opinia biegłego psychiatry, k. 309-321; ustna uzupełniająca opinia biegłego psychiatry, k. 411v. – 412 – od 00:03:27; opinia biegłego psychologa, k. 431-433v.; ustna uzupełniająca opinia biegłego psychologa, k. 467v. – od 00:04:37).

Cierpienia psychiczne powódki, wynikające z następstw wypadku były znaczne, obecnie są umiarkowane.

Mimo zaistniałej traumy powódka nie wymagała opieki ze względu na doznane obrażenia fizyczne, była zdolna do samoobsługi. Niewątpliwie wymagała wsparcia, kontroli i pomocy ze względu na stan psychiczny.

W ocenie okulistycznej cierpienia fizyczne powódki powodowała bolesność okolicy słuczonej przez około 10 dni. Dominowała u powódki obawa o utratę widzenia.

(opinia biegłego psychiatry, k. 309-321; opinia biegłego okulisty, k. 373-376; opinia biegłego psychologa, k. 431-433v. ; ustna uzupełniająca opinia biegłego psychologa, k. 467v. – od 00:04:37).

W ocenie psychiatrycznej długotrwały uszczerbek na zdrowiu związany z wypadkiem wyniósł u powódki 50%.

Z punktu widzenia okulistycznego powódka nie doznała trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

(opinia biegłego psychiatry, k. 309-321; ustna uzupełniająca opinia biegłego psychiatry, k. 411v. – 412 – od 00:03:27; opinia biegłego okulisty, k. 373-376).

Leczenie powódki prowadzone było adekwatnie do wyników przeprowadzonych badań i stawianych rozpoznań, przyjmowanie zleconych leków było uzasadnione stanem powódki. Powódce zapisywano leki prawidłowe w prawidłowych dawkach, zasadne są koszty wydatków powódki na leki: asertin, hydroksyzyna, lorafen (zapisane w dniu 23 lipca 2014 r.) oraz lamotrix 0.1 (1 raz dziennie) i kwetaplex XR 0,5 (1 raz dziennie). Powódka podjęła leczenie w prywatnym gabinecie psychiatrycznym dopiero po zapoznaniu się z terminami rozpoczęcia takiej terapii w placówkach objętych kontraktem z NFZ (oznaczało to kilkumiesięczne oczekiwanie).

W ocenie psychologicznej koszty leczenia poniesione przez powódkę na pomoc psychologiczną były adekwatne do potrzeb.

Koszt leczenia tj. prywatnych wizyt lekarskich, leków, dopłat do pokoju, badań: - w okresie od 29 października 2014 r. do marca 2015 r. wyniosły kwotę 281,38 zł; - w okresie od marca 2015 r. do października 2015 r. wyniósł łącznie kwotę 950,61 zł; - w lutym 2016r. wyniosły łącznie kwotę 108,92 zł.

Leczenie okulistyczne powódki odbywało się w ramach NFZ – było bezpłatne.

(opinia biegłego psychiatry, k. 309-321; ustna uzupełniająca opinia biegłego psychiatry, k. 411v. – 412 – od 00:03:27; opinia biegłego okulisty, k. 373-376; opinia biegłego psychologa, k. 431-433v. ustna uzupełniająca opinia biegłego psychologa, k. 467v. – od 00:04:37; faktury VAT, rachunki, recepty, k. 9-14 i k. 34-35, 47, 52 i k. 158-190, k. 398-404).

Aktualnie stan psychiczny powódki jest stabilny, nie stwierdza się objawów zespołu depresyjnego ani hipomaniakalnego. Powódka cały czas przyjmuje leki psychotropowe.

Aktualny stan zdrowia powódki, z punktu widzenia psychologicznego jest stabilny. Powódka prezentuje cechy osobowości histrionicznej, okresowo występują obniżenia nastroju, mogą wystąpić reakcje lękowe w sytuacjach

przypominających przebyte zdarzenie traumatyczne. Mimo stwierdzonych w badaniu obrazowym niewielkich zmian w mózgu, stan procesów poznawczych i ogólna sprawność intelektualna powódki utrzymuje się na poziomie wysokim, co nie wskazuje na proces zmian organicznych.

Z punktu widzenia okulistycznego aktualny stan zdrowia powódki jest dobry, a rokowanie jest pomyślne. Ostrość wzroku po korekcji istniejącej wady jest pełna do dali i bliży. Widzenie obuoczne zachowane, pole widzenia bez ubytków. Jaskra obu oczu nie ma związku z wypadkiem i wymaga systematycznego leczenia i kontroli.

(opinia biegłego psychiatry, k. 309-321; opinia biegłego okulisty, k. 373-376; ustna uzupełniająca opinia biegłego psychiatry, k. 411v. – 412 – od 00:03:27; ustna uzupełniająca opinia biegłego psychologa, k. 467v. – od 00:04:37).

Rokowanie co do stanu psychicznego powódki, w ocenie psychologicznej i psychiatrycznej, należy znać za ostrożne - nie można wykluczyć wystąpienia nawrotu zaburzeń.

(opinia biegłego psychiatry, k. 309-321; ustna uzupełniająca opinia biegłego psychiatry, k. 411v. – 412 – od 00:03:27; opinia biegłego psychologa, k. 431-433v.; ustna uzupełniająca opinia biegłego psychologa, k. 467v. – od 00:04:37).

Powódka ma 60 lat, z zawodu jest nauczycielem matematyki. Przed wypadkiem powódka od września 2001 r. zatrudniona była w szkole podstawowej na stanowisku nauczyciela na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

(okoliczności bezsporne)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie netto powódki za okres od września 2013 r. do czerwca 2014 r. wynosiło 2.701,80 zł. Dodatkowe wynagrodzenie roczne U. S. za lata 2012-2013 wyniosło 2595,02 zł netto. Dodatkowe wynagrodzenie roczne za rok 2014 wyniosło 1268,22zł netto. W 2015r. i 2016 U. S. nie otrzymała dodatkowego wynagrodzenia rocznego z uwagi na długotrwałe zwolnienie lekarskie.

Wynagrodzenie U. S. w okresie od 1 czerwca 2014r. do 30 czerwca 2016r. kształtowało się następująco: - w czerwcu 2014 r. pensja 3376,40 zł brutto, godziny ponadwymiarowe - 693,76 zł; - w lipcu 2014 r. pensja 3376,40 zł brutto, godziny ponadwymiarowe - 119,98 zł; - w sierpniu 2014 r. pensja - 529,40 zł brutto, zasiłek chorobowy brutto 2276,95 zł, we wrześniu 2014 r. pensja - 1764,67 zł brutto, zasiłek chorobowy brutto 1175,20 zł; w okresie od października 2014 r. do lipca 2015 r. pensja po 3176,40 zł brutto miesięcznie; - w sierpniu 2015 r. pensja 2007,30 zł brutto, zasiłek chorobowy - 677,50 zł brutto; - we wrześniu 2014 r. pensja 1499,97 zł brutto, zasiłek chorobowy -1287,25 zł brutto; w październiku i listopadzie 2015 r. pensja po 3176,40 zł brutto miesięcznie; - w grudniu 2015 r. - pensja 529,40 zł brutto, zasiłek chorobowy - 2032,50 zł brutto; - w styczniu 2016 r. 529,40 zł brutto, zasiłek chorobowy - 2100,25 zł brutto; w lutym 2016 - pensja - 529,40 zł brutto, zasiłek chorobowy - 2032,50 zł brutto; - w marcu 2016 r. pensja 529,40 zł brutto, zasiłek chorobowy 2032,50 zł brutto; - w kwietniu 2016 r. pensja - 529,40 zł, zasiłek rehabilitacyjny - 990,86 zł brutto; - w maju 2016 r. pensja - 529,40 zł, zasiłek chorobowy - 1219,50 zł brutto; - w czerwcu 2016 r. pensja - 529,40 zł brutto, zasiłek rehabilitacyjny - 2362,82 zł brutto.

Powódka w sierpniu 2016 r. otrzymała wynagrodzenie w wysokości 2.115,52 zł netto.

Powódka pobierała zasiłek rehabilitacyjny do końca marca 2017 r. Do pracy w szkole wróciła w kwietniu 2017 r. Dyrekcja szkoły delegowała ją do pracy na świetlicy. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne netto powódki za okres od czerwca 2017 r. do lipca 2017 r. wynosiło 2.136,23 zł.

(zeznania powódki, k. 468-469 – od 00:29:46; zaświadczenia o wynagrodzeniu, k. 472-473; zaświadczenie, k. 397; zaświadczenie, k. 334 i 337; orzeczenia, k. 335 i k. 350; zaświadczenie, k. 349).

Decyzją z dnia 18 marca 2016 r. przyznano powódce prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 19 marca 2016 r. do 16 czerwca 2016 r. w wysokości 90% podstawy wymiaru, a od 17 czerwca 2016 r. do 14 września 2016 r. w wysokości 75% podstawy wymiaru. Decyzją z dnia 1 września 2016 r. przyznano powódce prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres 15 września 2016 r. do 13 marca 2017 r. w wysokości 75% podstawy wymiaru.

(decyzje, k. 335 i k. 364)

Powódka zgłosiła szkodę pozwanemu w dniu 16 lipca 2014 r. W toku postępowania likwidacyjnego, decyzją z dnia 1 września 2014 r. pozwany przyznał powódce łącznie kwotę 1.983,46 zł, w tym: - kwotę 1.500 zł tytułem zadośćuczynienia; - kwotę 223,46 zł tytułem odszkodowania za koszty leczenia; - kwotę 260 zł tytułem odszkodowania za uszkodzone rzeczy osobiste.

Pismem z dnia 14 sierpnia 2014 r. powódka wniosła o wypłacenie na jej rzecz przez pozwanego: - kwoty 877,83 zł tytułem odszkodowania; - kwoty 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Pismem z dnia 7 października 2014 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty na jej rzecz kwoty 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia w terminie 30 dni od złożenia wniosku o wypłatę.

(okoliczności bezsporne, decyzja, k. 30; wezwanie do zapłaty, k. 25-29; wezwanie do zapłaty, k. 38-43)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie wskazanych dowodów, w szczególności w postaci zeznań świadków, częściowo zeznań powódki, opinii biegłych oraz załączonych dokumentów, w tym w załączonych aktach szkody.

Rozbieżności stanowisk pomiędzy stronami dotyczyła przede wszystkim choroby afektywnej dwubiegunowej powódki tj. czy jej ujawnienie było jednym ze skutków wypadku z dnia 15 lipca 2014 r.

W zakresie stanu zdrowia powódki i jego związku z przedmiotowym wypadkiem Sąd oparł się przede wszystkim na opinii biegłych lekarzy (psychologa, psychiatry, okulisty) – korespondującej z pozostałym materiałem dowodowym. W szczególności sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania wiarygodności opinii biegłego psychiatry prof. J. K. w zakresie tego, że czynnikiem wyzwolenia objawów choroby afektywnej dwubiegunowej u powódki był wypadek. Opinia biegłego J. K. była w tym zakresie konsekwentna i spójna. Biegły w sposób logiczny i przekonujący wyjaśnili w czym upatruje takiego związku. Biegły w szczególności wyjaśnił dlaczego wypadek jako silny czynnik traumatyzujący, osłabił mechanizmy adaptacyjno- kompensacyjne i ogólną odporność organizmu powódki i tym samym spełnił kryteria czynnika wyzwalającego (wysokie prawdopodobieństwo takiego stanu rzeczy). Biegły wyjaśnił dlaczego początkowo zaburzenia psychiczne powódki uznawano za skutek stresu około- i powypadkowego (wynikało to z dużego podobieństwa objawów tego zespołu do objawów zespołu depresyjnego w przebiegu CHAD). Natomiast w momencie gdy pojawiły się zaburzenia hipomaniakalne powódki, rozpoznanie zmieniono, podobnie jak leczenie, uznając, że wypadek stanowił tylko czynnik wyzwalający CHAD.

Przede wszystkim wnioski biegłego co do zdiagnozowania psychozy u powódki, na skutek wypadku, jest zgodne z zasadami logicznego rozumowania i dostępną wiedzą piśmiennictwa na temat tej choroby. Statystyka epidemiologiczna zachorowalności na CHAD wskazuje, że początek większości zachorowań „samoistnych” to wiek ok. 30-35 lat, a powódka nie była w wieku, kiedy taka samoistna zachorowalność zazwyczaj ma miejsce. Choroba afektywna dwubiegunowa jest wywołana przez jakiś czynnik, ale czasami ujawnia się bez żadnego czynnika. W przypadku powódki poza wypadkiem nie zaistniał inny czynnik wyzwalający, a uraz jest sklasyfikowany jako jeden z możliwych czynników wyzwalających. U powódki nie doszło do innych traumatycznych przeżyć (nie stwierdzono również u niej choroby), które (która) mogłoby wyzwolić chorobę psychiczną powódki. Najsilniejszym czynnikiem, co do którego, nie można mieć wątpliwości był u powódki wypadek. Wskazać również należy, że pomimo tego, że dana osoba ma predyspozycje to nie musi dojść do wyzwolenia choroby. Natomiast u powódki choroba nie ujawniła się sama. Przede wszystkim zaś biegły J. K. wyjaśnił w ramach ustnej opinii uzupełniającej wszystkie wątpliwości strony pozwanej, w szczególności wyjaśnił, że wymienione przez pełnomocnika pozwanej choroby nie są czynnikami wyzwalającymi chorobę afektywną (m.in. hipotetyczna niedoczynność tarczycy, nie może być czynnikiem wywołującym chorobę afektywną).

Natomiast biegły psycholog L. S. nie zakwestionował opinii biegłego psychiatry, potwierdził, że uraz doznany w wypadku mógł wywołać i wywołał u powódki objawy choroby afektywnej dwubiegunowej. Zarówno w ramach pisemnej, jak i ustnej opinii uzupełniającej biegły psycholog L. S. nie zakwestionował wniosków biegłego psychiatry.

Z tych wszystkich względów Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego psychiatry. Wszystkie bowiem kwestie dotyczące stanu zdrowia powódki i jej skutków zostały wyjaśnione przez biegłego psychiatrę J. K., a nie zostały podważone przez biegłego psychologa L. S.. Dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego psychiatry służyłoby zatem jedynie przedłużeniu postępowania oraz mnożeniu jego kosztów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne niemal w całości.

Podstawą prawną powództwa jest art. 822 § 4 k.c. w zw. z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 z późn. zm.). Podstawa zaś odpowiedzialności ubezpieczonego jest art. 436 w zw. z art. 435 k.c.

Przechodząc do oceny żądania zauważyć należy, iż strona pozwana co do zasady nie kwestionowała podstaw odpowiedzialności za skutki wypadku z dnia 15 lipca 2014 r., strona powodowa kwestionowała jedynie powództwo co do wysokości.

W zakresie żądania zapłaty zadośćuczynienia, podnieść należy, iż zgodnie z przepisem art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Na skutek przedmiotowego wypadku powódka doznała urazu psychicznego, urazu głowy, rany tłuczonej okolicy prawego łuku brwiowego, wylewu podspojówkowego prawej gałki ocznej, stłuczenia prawej okolicy oczodołowo - jarzmowej. Te konsekwencje urazu prowadzą do przyjęcia, iż długotrwały uszczerbek na zdrowiu poszkodowanej ocenić należy łącznie na około 50% przy uwzględnieniu charakteru dolegliwości psychiatrycznych. Pomimo fakultatywnego charakteru zadośćuczynienia, okoliczności konkretnej sprawy uzasadniają, w ocenie sądu, przyznanie go powódce. Należy tu podkreślić, iż ustalając wysokość zadośćuczynienia, sąd w żaden sposób nie jest związany procentowym uszczerbkiem na zdrowiu ustalonym przez biegłych lekarzy. Ta okoliczność ma jedynie dać pewną wskazówkę co do wielkości zadośćuczynienia, lecz w żaden sposób jej nie przesądza. Ustalając wysokość zadośćuczynienia sąd zważył na stopień trwałego uszczerbku, będącego następstwem wypadku oraz na rozmiar cierpień fizycznych i psychicznych, zwłaszcza w pierwszym okresie po wypadku. Wypadek wyzwolił chorobę afektywną dwubiegunową u powódki. Choroba ta będzie powódce towarzyszyć do końca życia. Powódka będzie zmuszona do końca życia być pod kontrolą psychiatryczną i zażywać leki. Zanim, chorobę właściwie zdiagnozowano i wdrożono prawidłowe leczenie, powódka doznawała ogromnych cierpień. Biorąc pod uwagę wysoką inteligencję powódki, jej ograniczenia wynikające z choroby przysparzają powódce dodatkowych dotkliwych cierpień.

Rozważając te okoliczności Sąd uznał, iż żądana łącznie z przyznanym już przez pozwanego ubezpieczyciela świadczeniem tytułem zadośćuczynienia (1.500 zł) kwota 98.500 zł nie jest wygórowana. Ustalenie zadośćuczynienia w tej wysokości uwzględnia jego kompensacyjny charakter, przedstawiając ekonomicznie odczuwalną wartość i nie jest nadmierne w stosunku do aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa. Stąd też Sąd zasądził na rzecz powódki z tego tytułu dochodzoną uzupełniająco kwotę 98.500 zł w całości.

Żądanie zasądzenia odszkodowania (również zaległej renty i renty na przyszłość) znajduje podstawę prawną w przepisie art. 444 § 2 k.c.

W rozpoznawanej sprawie, na skutek zdarzenia u powódki powstały zwiększone potrzeby w zakresie korzystania z prywatnych wizyt lekarskich psychiatrycznych, leków, badań, dopłat. W pierwszym okresie wynosiły łącznie kwotę 281,38 zł (od października 2014 r. do marca 2015 r.), następnie kwotę 950,61 zł (w okresie od marca 2015 r. do października 2015 r.) i w lutym 2016r. kwotę 108,92 zł. Nadto powódka z uwagi na chorobę utraciła

prawo do dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Sąd przy wyliczeniu utraconego dochodu w zakresie dodatkowego wynagrodzenia rocznego oparł się na wyliczeniach powódki, których strona pozwana nie zakwestionowała – 6.516,84 zł. Łącznie tytułem odszkodowania zasądził na rzecz powódki kwotę 7.857,75 zł.

Podstawą prawną żądania zasądzenia renty wyrównawczej (również skapitalizowanej) jest art. 444 § 2 k.c., zgodnie z którym jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Szkada wyraża się tu różnicą między zarobkami, jakie poszkodowany osiągnąłby w okresie objętym rentą, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (zarobki hipotetyczne), a zarobkami, jakie może realnie osiągnąć bez zagrożenia swojego stanu zdrowia.

Powódka pracowała przed przedmiotowym wypadkiem w szkole podstawowej. Sąd ustalił wysokość utraconych dochodów powódki w okresie od sierpnia 2014 r. do czerwca 2016 r. na podstawie, niezakwestionowanych przez stronę pozwaną, wyliczeń powódki, decyzji przyznających świadczenie rehabilitacyjne, jak również zaświadczeń od pracodawcy powódki. Przede wszystkim wyliczenia powódki są poprawne pod względem rachunkowym i metodologicznym (k. 332-333).

Wynagrodzenie powódki w lipcu 2014 roku (z dodatkiem stażowym, pensją zasadniczą, wychowawstwem, bez ewentualnych nadgodzin) wynosiło: brutto 3.376,40 zł netto 2.419,28 zł; Sierpień 2014 brutto 2.806,35 zł netto 2.367,35 zł - różnica 51,93 zł. Wrzesień 2014 brutto 2.939,87 zł netto 2.293,53 zł różnica 125,75 zł. Październik 2014 - Lipiec 2015 (urlop zdrowotny 10 miesięcy -100%) brutto 3.176,40 zł netto 2.279,23 zł, różnica 10 x 140,05 zł = 1.400,50 zł. Sierpień 2015 brutto 2.684,80 zł, netto 2.178,01 zł, różnica 241,27 zł. Wrzesień 2015 brutto 2.787,22 zł, netto 2.142,10 zł. różnica 277,18 zł. Październik - listopad 2015 (urlop uzupełniający 2 miesiące -100%) brutto 3.176,40 zł, netto 2.279,23 zł różnica 2 x 140,05 zł = 280,10 zł. Grudzień 2015 brutto 2.561,90 zł, netto 2.166,90 zł różnica 252,38 zł. Styczeń 2016 brutto 2.629,65 zł, netto 2.222,65 zł różnica 196,63 zł. Luty - marzec 2016 brutto 2.561,90 zł, netto 2.166,90 zł, różnica 2 x 252,38 zł = 504,76 zł. Kwiecień - czerwiec 2016 zasiłek rehabilitacyjny (przez pierwsze 3 m-ce 90%, a przez kolejne 75%) - pierwsze 3 miesiące: 90% pensji z ostatniego roku brutto 2.816 zł, netto 2.375 zł różnica 3 x 44,28 zł = 132,84 zł. Łącznie za wskazany okres powódka utraciła dochody w wysokości 3.463,34 zł. Sąd zasądził dochodzoną za ten okres kwotę w całości.

W okresie od lipca 2016 r. do marca 2017 r. różnica dochodów powódki wynosiła kwotę 303,76 zł miesięcznie tj. 75% pensji z ostatniego roku brutto 2.498,52 zł, netto 2.115,52 zł - różnica 303,76 zł. Sąd również i w tym wypadku oparł się na, niekwestionowanych przez pozwanego, wyliczeniach powódki, a także załączonych dokumentów, decyzji, zaświadczeń.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo o rentę wyrównawczą od kwietnia 2017 r. i na przyszłość. Powódka wróciła do pracy w kwietniu 2017 r. i otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 2.136,23 zł netto. Powódka nie wykazała (art. 6 k.c.), że nie może zarabiać więcej, a przynajmniej tyle samo co przed wypadkiem. Powódka odzyskała zdolność zarobkowania, a jej wynagrodzenie wynosi obecnie 2.136,23 zł. Z tych względów powództwo w tym zakresie zostało oddalone.

Sąd ustalił też, zgodnie z żądaniem strony powodowej, odpowiedzialność pozwanego za skutki wypadku, mogące ujawnić się w przyszłości. Zgłoszone w tym zakresie żądanie oparte jest na art. 189 k.p.c., a powódka ma interes prawny w takim ustaleniu odpowiedzialności pozwanego. Szkody na osobie nie zawsze powstają jednocześnie ze zdarzeniem, które wywołało uszkodzenie ciała. Są one z istoty swej rozwojowe. Poszkodowany z reguły nie może w chwili wszczęcia procesu dochodzić wszelkich roszczeń, jakie mogą mu przysługiwać z określonego stosunku prawnego. Następstwa uszkodzenia ciała są bowiem z reguły wielorakie i, zwłaszcza w wypadkach cięższego uszczerbku, wywołują niekiedy skutki, których rozmiaru, ani chwili powstania nie można dokładnie określić ani przewidzieć, gdyż są one zależne między innymi od indywidualnych właściwości organizmu, osobniczej wrażliwości, przebiegu leczenia i rehabilitacji. Przy uszkodzeniu ciała lub doznaniu rozstroju zdrowia poszkodowany może określić podstawę żadanego odszkodowania tylko w zakresie tych skutków, które się już ujawniły, nie może natomiast wskazać tych dalszych następstw wyrządzonej szkody, które jeszcze nie wystąpiły, choć jest to prawdopodobne w przyszłości.

W zakresie żądania zasądzenia odsetek sąd zważył, iż termin spełnienia świadczenia przez dłużnika, którym jest zakład ubezpieczeń, w ramach ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, oznaczony jest przez przepis art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (Dz.U. 2003/124/1152 ze zm.), zgodnie z którymi zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

Powódka zgłosiła pozwanemu ubezpieczycielowi szkodę w dniu 16 lipca 2014 r., ale sprecyzowała swoje roszczenie dopiero w piśmie z dnia 14 sierpnia 2014 r., w którym wniosła o wypłacenie na swoją rzecz: - kwotę 877,83 zł tytułem odszkodowania; - kwotę 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia, natomiast pismem z dnia 7 października 2014 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty na jej rzecz kwoty 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia w terminie 30 dni od złożenia wniosku o wypłatę. Tym samym żądanie odsetek od początkowo dochodzonej pozwem kwoty od dnia 15 października 2014 r. było w pełni uzasadnione albowiem pozwany był już w opóźnieniu. Z tych samych przyczyn sąd zasądził odsetki od kwoty 281,38 zł tytułem odszkodowania, zgodnie z żądaniem pozwu tj. od dnia 16 marca 2015 r. Następnie powódka w dniu 4 lipca 2016 r. rozszerzyła powództwo w zakresie zadośćuczynienia (90.000 zł) oraz odszkodowania (3.463,34 zł) – rozszerzenie powództwa zostało doręczone w dniu 22 lipca 2016 r. (k.340) i od dnia następnego po doręczeniu pozwana pozostawała w opóźnieniu, dlatego Sąd zasądził odsetki za opóźnienie od dnia następnego. Następnie powódka w dniu 14 lutego 2017 r. rozszerzyła powództwo o kwotę 6.625,76 zł, które to pismo doręczono pozwanemu w dniu 17 lutego 2017 r. (k. 418) – również i w tym wypadku Sąd zasądził odsetki za opóźnienie od dnia następnego po dniu doręczeniu pisma wraz z rozszerzeniem powództwa. Za okresy wcześniejsze Sąd żądanie zasądzenia odsetek oddalił.

Na dzień zamknięcia rozprawy Sąd z urzędu uwzględnił zmianę stanu prawnego w zakresie prawa materialnego wynikającą z art. 2 w zw. z art. 56 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1830), która nadała art. 481 § 2 k.c. od dnia 1 stycznia 2016 r. następujące brzmienie: „Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy”. Przepis ten określa zatem nową kategorię odsetek ustawowych za opóźnienie naliczanych według innej stopy niż inne odsetki ustawowe (art. 359 § 2 k.c.). Zgodnie z art. 56 ustawy nowelizującej, do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Z tej przyczyny rozstrzygnięcie o odsetkach ustawowych (w tej sprawie służących wynagrodzeniu opóźnienia dłużnika) wymagało rozróżnienia okresów naliczania odsetek według innych stóp przed i po dniu 1 stycznia 2016 r.

O kosztach procesu należało orzec w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że powódka wygrała spór w 96,8 % (żądała łącznie 113.466,21 zł, a zasądzono na jej rzecz kwotę 109.821,09 zł). Zgodnie ze zd. 2 art. 100 k.p.c. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania. Strona pozwana przegrała sprawę w stosunku do pozwanego w 96,8 %, a zetem strona powodowa uległa tylko co do nieznaczej części swego żądania. Sąd orzekł o kosztach na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. i włożył na pozwanego obowiązek zwrotu wszystkich kosztów procesu. Wobec powyższego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 440 zł stanowiącą koszty poniesione przez nią w toku procesu (opłata od pozwu).

O nieuiszczonych kosztach 893,44 zł (brakująca część zaliczek na wynagrodzenie biegłych) sąd orzekł na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2010.90.594 j.t. ze zm.) z zastosowaniem w/w art. 100 zd. 2 k.p.c. nakazując pobrać od (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 893,44 zł.

z/ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć powódce i pełn. pozwanego.